

NOTAT

Til: Konsek Trøndelag IKS

Orientering til kontrollutvalget - legedekning i Melhus kommune

Legesituasjonen i Melhus kommune - orientering og status

Bakgrunn for saken:

Kontrollutvalget har bedt om en orientering om status på legesituasjonen, og årsak til mangel/hurtige utskiftninger av leger i Melhus kommune.

Orientering:

1. Kommunalt ansatte leger: Kommuneoverlege, sykehjemslege og helsestasjonslege

Melhus kommune har til sammen 2,8 årsverk kommunalt ansatte leger, fordelt på kommuneoverlege, sykehjemslege og helsestasjonslege. Etter at tidligere kommuneoverlege avsluttet sitt arbeidsforhold i Melhus kommune i mars 2020, ble det besluttet at de administrative oppgavene som var knyttet til legetjenestene skulle legges til leder for enhet for arbeid, psykisk helse og rus. Enheten fikk ny leder, Monica Brækken, som tiltrådte i januar 2020. Den ledige stillingen som kommuneoverlege ble redusert til 50 % som følge av at de administrative oppgavene knyttet til oppfølging og administrering av legetjenestene ble fjernet, og Aslak Jaryd Johansen ble tilsatt i stillingen fra september 2020. Stillingen er midlertidig utvidet som følge av den pågående pandemisituasjonen og fra 15. februar 2021 går kommuneoverlegen i 100 % stilling, for blant annet oppfølging av koronasituasjonen.

Stillingen som sykehjemslege (100 %) i Melhus kommune har vært preget av utskiftninger. I løpet av 2020 og 2021 har kommunen benyttet ulike vikarer i stillingen, etter at tidligere sykehjemslege fratrådte. Fastleger fra både Lundamo og Melhus legesenter har fungert som tilsynsleger, samt at de har dekket stillingen for vikar i ferietiden. Fastleger fra Melhus Legesenter fungerer i stillingen som sykehjemslege inntil stillingen blir besatt.

Det har over tid vært en økende arbeidsmengde og kompleksitet i pasientene som følges opp av sykehjemslegen, og kommunen har i inneværende år vært nødt til å øke funksjonen. Sykehjemslege som ble ansatt i Melhus kommune har hatt sitt primærområde ved korttids- og langtidsavdelingen ved Buen omsorgssenter (til sammen 48 sykehjemsplasser). Ved Høllonda helse og omsorgssenter (15-16

sykehjemsplasser) dekkes funksjonen som sykehjemslege midlertidig av fastlege fra Melhus legesenter i 15 % stilling og vi har inngått avtale ut mars 2021. Ved Horg alders og sykehjem (41 sykehjemsplasser) dekkes funksjonen som sykehjemslege midlertidig av fastleger fra Lundamo legesenter i til sammen 40 % stilling.

Melhus helsestasjon og skolehelsetjeneste har 30 % stilling som helsestasjonslege. Denne stillingen har tidligere vært en del av kommuneoverlegen sine arbeidsoppgaver. Stillingen er bemannet med vikar med avtale til 1. mars 2021.

2. Korsvegen legekantor

Korsvegen legekantor er et kommunalt utekantor som er åpent hver onsdag. Dette bemannes av leger fra Melhus legesenter og Gaula legesenter og legene betjener pasienter fra egen pasientliste hver 2. uke. Det er Melhus kommune som drifter kontoret og har ansatt legesekretær i 50 % stilling. Kontoret ligger i lokalene til Hølanda helse og omsorgssenter.

I forbindelse med covid-19 og smitteforebyggende tiltak er kontoret midlertidig stengt. Pasientene følges opp av sine fastleger ved Melhus legesenter og Gaula legesenter.

Med bakgrunn i LSU (Lokalt samarbeidsutvalg) 27. januar 2021 ble Melhus kommune gjort kjent med at det vil kreves en del datateknisk arbeid for å ivareta forsvarlig pasientsikkerhet. Datasystemet ved Korsvegen legesenter er utrangert og snakker ikke med de øvrige legekantorene. Det ble anbefalt at det må foretas en gjennomgang og eventuelt utskiftning av det datatekniske utstyret ved Korsvegen legekantor før legekantoret åpner. Dette vil redusere risikoen for at kritiske opplysninger om pasienter ikke når frem til fastlegen.

3. Fastlegeordningen i Melhus kommune

Det er kommunen som har det overordnede ansvaret for å tilby nødvendig helse- og omsorgstjenester til dem som oppholder seg i kommunen, og fastlegeordningen inngår i dette ansvaret. Antallet fastlegehjemler reguleres av den enkelte kommune ut fra behov. Melhus kommune har pr. i dag 13 fastlegehjemler fordelt på Melhus legesenter (6 fastleger), Lundamo legesenter (4 fastleger) og Gaula legesenter (3 fastleger). Siste overdragelse av praksis ved Melhus legesenter var i 2017, og ved Lundamo legesenter var i 2016. I tillegg til 13 fastlegehjemler har kommunen 2 LIS 1- stillinger som er fordelt på Melhus legesenter og Lundamo legesenter. Dette er leger i spesialisering som gjennomfører tjeneste i kommuner og på sykehus.

Alle fastleger i Melhus er selvstendig næringsdrivende. Fastlegene har det medisinskfaglige ansvaret for å tilby allmennlegetjenester til sine listeinnbyggere, i tillegg til å ha medansvar for driften av legekantoret, herunder ansvar for økonomi, drift av laboratoriet, personalansvar for de ansatte på legekantoret inkludert opplæring og kompetanseutvikling, kvalitetsarbeid og helse, miljø og sikkerhet. Fastlegenes inntekt kommer fra pasientenes egenandeler, trygderefusjoner fra HELFO og basistilskudd fra kommunen beregnet ut fra antall pasienter på listen. Med bakgrunn i at det har vært store utskiftninger av fastleger og mye bruk av vikarer ved et av kommunens legesenter, vil det i det følgende redegjøres nærmere for statusen ved dette legesenteret.

Gaula legesenter

Gaula legesenter er et selvstendig næringsdrevet legesenter som ble opprettet i 2014 med tre 0-hjemler. Allmennlegepraksisen eies pr. i dag av tre fastleger: dr. Eva Folstad, som overtok praksisen 1.

april 2019, dr. Katrina Forberg Aasen som overtok praksisen i november 2013 og som avsluttet fastlegeavtalen med Melhus kommune 1. juli 2020, og dr. Siri Kregnes som overtok praksisen 1. januar 2020 og som avsluttet fastlegeavtalen med Melhus kommune 1. november 2020. Dr. Siri Kregnes har hatt lovfestet foreldrepermisjon fra hun overtok praksisen 1. januar 2020 og frem til hun avsluttet avtalen den 1. november 2020, og ansvaret for listepasientene har vært ivaretatt av vikarer gjennom hele perioden. Ettersom dr. Forberg Aasen og dr. Kregnes pr. i dag ikke har overdratt allmennpraksisen til ny lege, eier de fortsatt sine praksiser.

Overdragelse av allmennpraksis er et tosporet system, der praksisoverdragelsen til dels er en offentligrettslig prosess mellom henholdsvis fratreddende lege og kommunen, og til dels en privatrettslig prosess hvor det inngås avtale om salg av legepraksis mellom fratreddende og tiltredende lege. Fratreddende lege må si opp sin avtalehjemmel i kommunen, og kommunen har en veiledningsplikt når det gjelder regelverk ved utlysning, tildeling og overdragelse av fastlegepraksis. I Melhus kommune utlyses fastlegehjemlene via rekrutteringssystemet Webcruiter, samt i Tidsskrift for den norske legeförening. Videre har kommunen ansvar for å innkalle til intervju og fatte vedtak om tildeling av fastlegehjemmel. Ved tildeling av hjemmel innhentes uttalelse fra gjenværende lege i praksisen. Etter at kommunen har fattet vedtak om tildeling av hjemmel må fratreddende lege og overtagende lege bli enige om overdragelsesbetingelsene, pris ol. Dette er kommunen uvedkommende og kommunen er ikke part i denne avtalen. Dersom fratreddende lege og overtagende lege ikke blir enige om overdragelsesbeløpet, kan skal prisen fastsettes av nasjonal nemnd.

Dr. Forberg Aasens fastlegehjemmel ble utlyst i mars, mai og september 2020, samt i januar 2021 med søknadsfrist 15. februar 2021. Dr. Kregnes sin fastlegehjemmel ble utlyst i mai og september 2020, samt januar 2021 med søknadsfrist 15. februar 2021. Det var kvalifiserte søkere til stillingene både når kommunen gjennomførte rekrutteringsprosesser i mars og mai 2020, og kommunen fattet vedtak om tildeling av hjemmel til kvalifiserte fastlegekandidater. Kandidatene avslo tilbud om tildeling av hjemmel fra Melhus kommune. Det var ingen kvalifiserte søkere som ønsket å overta fastlegehjemlene da de ble utlyst i september 2020. Fastlegehjemlene er utlyst for henholdsvis fjerde og femte gang. Innbyggerlistene til dr. Forberg Aasen og dr. Kregnes dekkes opp av vikarer.

Det følger av gjeldende regelverk at fastlegen selv har rett til å innta vikar ved fravær og det økonomiske oppgjøret mellom fastlegen og vikaren er kommunen uvedkommende. Dersom legen selv ikke makter å skaffe vikar for sitt fravær, må kommunen skaffe vikar for å ivareta ansvaret for legens listepasienter. Der kommunen skaffer vikar, må kommunen sørge for vederlag til vikaren.

Melhus kommune har innhentet vikarer i legens fravær igjennom hele 2020, og nå for 2021. Det er rekruttert til sammen 5 forskjellige vikarer for dr. Siri Kregnes og 4 forskjellige vikarer for dr. Forberg Aasen. I tillegg til selve rekrutteringsarbeidet, har kommunen sett seg nødt til å utbetale et rekrutteringstilskudd for vikarene på Gaula legesenter på kr 24 000,- pr. mnd. pr. vikar, til dekning av merkostnader vikarene har ved å praktisere i hjemmelshavers praksis. I all tid allmennpraksisene ikke er overdratt til nye fastleger, må kommunen fortsette arbeidet med å rekruttere nye fastleger til Gaula, samt skaffe vikar i fastlegenes fravær. Dette er krevende arbeid, da vikarene har kort oppsigelsestid. Kommunen har vært i kontakt med flere vikarbyråer som kan skaffe fastlegevikarer på kort varsel dersom det ikke lykkes å få tak i vikarer ved utlysning eller å kontakte aktuelle kandidater man kjenner til via nettverket. Bruk av vikarbyrå vil medføre kostnader for kommunen på mellom kr 170 000,- og kr 180 000,- pr. mnd., i tillegg til at kommunen er forpliktet til å dekke reisekostnader og bopel til vikaren.

Situasjonen på Gaula legesenter har i løpet av det siste året vært meget krevende, og det har vært benyttet store ressurser fra kommunen sin side, både økonomiske og menneskelige, for å ivareta

kommunens ansvar for at pasientene på legesenteret har tilbud om legetjenester. Slik fastlegeordningen er organisert har kommunen svært lite handlingsrom til å kunne endre situasjonen. Gaula legesenter er underlagt privat næringsvirksomhet, og det fremgår klart av kommuneloven at kommunen ikke skal stille økonomisk garanti for virksomhet som drives av andre enn kommunen. Det vil altså være i strid med kommuneloven om kommunen skulle gå inn i driften med andre midler enn det som kan tildeles i form av diverse tilskudd til rekruttering og stabilisering. Situasjonen har også medført stort arbeidspress på gjenværende lege, dr. Folstad, som i tillegg til å utføre sitt arbeid som fastlege, også må administrere legesenteret samt legge til rette for vikarer.

Melhus kommune fortsetter å arbeide systematisk for å sikre rekruttering og stabilisering av legetjenestene i kommunen, samt arbeide med å rekruttere to nye fastleger til Gaula legesenter. Videre er det planlagt å lage en plan for fastlegetjenestene i Melhus kommune. Som følge av den fortsatt pågående koronapandemien, har arbeidet med denne blitt utsatt noe.